

Bezruči uvedou absurditu o vztazích

Ostrava - Jedna z nejslibnějších scén v republice, ostravská Divadelní společnost Petra Bezruče, mimořádně inscenuje absurdní drama Jeannine Wormsové *Se stromy nebo bez nich*. Režie v klaustrofobickém prostoru Márnice se ujal Josef Janík.

Autorka Jeannine Wormsová bývá považována za představitelku třetí generace absurdního divadla. „Díky tomu v současnosti nabízí zajímavou alternativu vůči hlavním trendům dramatiky, zvláště coolness. Svým jemně komponovaným, důvtipným humorem si uchovává osobitý nadhled,“ uvedla dramaturgyně inscenace Barbora Červenková.

Drama *Se stromy nebo bez nich* je vystavěno na konfrontaci muž-

KRIZE MUŽE A ŽENY. Kateřina Krejčí jako Lujza a Josef Kaluža v roli Leopolda v připravované inscenaci Josefa Janíka *Se stromy nebo bez nich* v Divadle Petra Bezruče. FOTO: WIESŁAW PRZECZEK

ského a ženského pohledu. Lujza a Leopold se nacházejí v krizi po deseti letech stereotypního manželského soužití. „Závažné téma je v tomto mimořádném dramaturgickém bonbonku řešeno s nadhledem. Odvěký vztah muže a ženy se ukazuje bezednou studnou inspirace pro nejednoho umělce i vědce,“ dodává Barbora Červenková.

Přestože je Jeannine Wormsová, dramatička pocházející z Argentiny a žijící ve Francii, u nás neznámá, ve světě, zvláště ve Velké Británii, Německu nebo Španělsku, patří k vyhledávaným. Poetickou má blízkost k Ionescovi nebo Beckettovi. K jejím nejoblíbenějším kusům patří *Snít pro smích*, *Jablka* nebo *hrušky*, *Pardon*, *Kalkul*, *Duet*, *Recept* či právě *Se stromy nebo bez nich*. Věnu-

je se však i psaní esejů jako Cesta smrti nebo *Schůzky* s Rogerem Calloisem. Právě u tohoto významného antropologa a filozofa studovala.

Na jeviště v Divadle Petra Bezruče se dostala zásluhou Josefa Janíka. „Spolu s překladatelem Romanem Císařem ji mají již delší dobu schovanou v šuplíku. A je to především zásluhou Janíka, že se v Márnici objeví,“ uvedla Červenková.

Hlavní role komorního dramatu ztvární Kateřina Krejčí coby Lujza a Josef Kaluža jako Leopold. Výpravu k inscenaci vytvořila Marta Rožzkopfová. Překlad je dílem Romana Císaře. Česká premiéra *Se stromy nebo bez nich* se odehraje zítra v 19 hodin.

MARTIN JIROUŠEK

U Bezručů dospěli ze stromořadí do tunelu

Jiří P. Kříž

Jednou z méně zřetelných, tlumenejších inscenací loňské sezóny ostravského Divadla Petra Bezruče je malé životní bilancování Jeannine Wormsové (1931) *Se stromy nebo bez nich*. V Márnici divadla nastudoval její hru s herci Kateřinou Krejčí a Josefem Kalužou režisér Josef Janík.

Bezručům nechybí odvaha pouštět se na neprobádaná území. Na jedné straně mu to díky Fedotovovu Idiiovi, Celiňského Ustům Micka Jaggera nebo Hübner-Ochodlovu Cinzanu, hereckým výkonům Začkové, Harokové, Przebindové, Čapkové, Lichého, Kalužného, bratři Čapků a dalších může vynášet nominace i zisky Cen Alfreda Radoka. Jindy, jako Korčákův pokus o Hamptonovy Nebezpečné vztahy či Klimsův útok stranou s Drábkovým Embryem, skončí také hledání vysílení na poušti bez vody.

Krejčího *Se stromy nebo bez nich* stojí někde uprostřed mezi obdivuhodnou tvůrčí invencí a smrtí vyčerpáním cestou do teritorií. „kde jsou lvi“ nebo do tunelu skalních bludišť bez možnosti vrátit se. Odpustíme-li inscenaci scénografickou repliku

Marty Rozkopfové, jak v ní v hereckém sólu v Jordanovi zářila Markéta Haroková, potom chvályhodný je objev francouzské autorky, jedné z mála ženských představitelky absurdního divadla, přesněji jeho třetí generace, kam vedle ní patří Pinter, Albee, Mrožek nebo Havel.

Pro českou scénu objevil Wormsově *Se stromy nebo bez nich* Roman Císař, který má na pronikavé texty dobrý čich nejenom v pražském Cinohemim klubu. V případě francouzské dramatičky byli v Ostravě rychlejší a mohou si připsat skalp za dobrý text, který poněkud vybočuje z řady současných tvrdých pohledů na nepřilí radostnou přítomnost lidského rodu utápějícího naděje na budoucnost v alkoholu, drogách, východiscích ze sociální beznaděje.

Se stromy nebo bez nich je příběh absurdního shledávání nesourodé dvojice v neurčitěm prostředí, možná pláže, možná jiného zákoutí na břehu moře, možná se stromy, možná bez nich. Ani na tom se ti dva, kteří spolu nemohou žít ani se spolu navždy rozjet, neshodnou, když se na témže místě setkávají po deseti a ještě po pěti letech po prvním rozchodu. Co bylo na začátku? Hledání, pozornost soustředěná na ně samotné, ne na prostře-

Foto PRÁVO – Jiří P. Kříž

Kateřina Krejčí (Lujza), Josef Kaluža (Leopold).

di, které se, ovšemže marně a ve sváru, pokoušejí dokreslit dodatečně.

A vždy je setkání novým rozcházením. Lujza opouští Leopolda kvůli jeho neambicióznosti. Ztloustl, nehybá se nikam, nežije pro žádnou vizi. Jestli měl nějaké ideály, dávno je opustil. V dnešním akčním divadle možná trochu moc konverzace (stály na tom místě stromy nebo ne), na rozdíl od soubutníků zmíněné třetí generace absurdního divadla možná i méně filozofie, jen snaživá naléhavost.

Možná by stačilo ostřejší pero dramaturgyně Barbory Cervenkové, mohly zůstat zřetelnější kontury příběhu o nesouladu. Řeči o malém obleku nebo sedačkách, o husí paště, když se mluví o ztloustnutí, jsou jaksi nadbytečné...

Kateřina Krejčí a Josef Kaluža hrají nesourodou dvojici s rozdílnou zkušeností. Dělí je od sebe půl generace, takže Kalužovi jen málo vycházejí rysy obtloustlého, na úspěch i na vztahy rezignovaného Leopolda, jehož charakteristika je pro něj vlastně hereckým protikolem. Suverénněji si pochíná, a právě v epizodách po letech, Krejčí. Pohled na svět její Lujzy je plný trpkosti a zklamání, avšak ještě se chce s životem prát. Bez Leopolda. Bez Leopolda?

V sobotu čekají Ostravu dvě premiéry

V Divadle Petra Bezruče připravují absurdní drama, Divadlo Jiřího Myrona nabídne operetní klasiku – Čardášovou princeznu

Aleš Honus

Dvě premiérová představení se odehrávají v sobotu na prknech ostravských divadel. Zatímco na scénu Národního divadla moravskoslezského v Ostravě se po šesti letech vrací Čardášová princezna – notoricky známý operetní příběh šantánové zpěvačky a tanečnice Sylvy Varescu a mladého šlechtice Edwina RONALDA, Divadlo Petra Bezruče nabídne českou premiéru nové absurdní komedie Jeannine Wormsově o vztahu mezi manželi po deseti letech stereotypního soužití.

Čardášová princezna se vrací k Myronovi

Obnovená premiéra nejslavnější operety Emmericha Kálmána Čardášová princezna v režii Martina Dubovice se koná v sobotu od 19 hodin v Divadle Jiřího Myrona. Původní inscenační tým sice doznal změny na postech dirigenta, sbormistra a v obsazení hlavních postav, ale řada herců se objeví ve stejných rolích jako před šesti lety.

„Naše poslední inscenace Čardášové princezny v režii Martina Dubovice byla velmi úspěšná, tak-

že bychom ji chtěli nabídnout znovu a zároveň dát šanci i dalším zpěvákům. Doufám, že diváci budou zvědaví na nové tváře v oblíbeném titulu,“ míní šéf operety Národního divadla moravskoslezského Miroslav Urbánek.

Taktovku nad představením bude držet šéf olomoucké opery a operety Tomáš Hanák, který v Olomouci Čardášovou princeznu prakticky se stejným inscenačním týmem nastudoval. „Jeho inscenace se mi líbila, a tak jsem pana dirigenta Hanáka pozval k nám do Ostravy,“ vysvětluje souvislosti Urbánek.

V hlavní roli Sylvy Varescu se vystřídají Olga Bezačinská, Anna Pszczolková a Petra Saverová, v roli šlechtice RONALDA hrají a zpívají Petr Německ, Marek Olbrzymek a Petr Svetlík.

Bezruči: Česká premiéra hry J. Wormsově

Divadlo Petra Bezruče nabídne v březnu hned dvě premiéry. Ta první bude podle dramaturgyně divadla Barbory Červenkové jakýmsi mimořádným bonbónkem nad

Josef Kaluža a Kateřina Krejčí při zkoušce inscenace Jeannine Wormsově Se stromy nebo bez nich.

původní dramaturgický plán. V komorním prostoru Márnice se mohou návštěvníci divadla těšit na českou premiéru hry Jeannine Wormsově Se stromy nebo bez nich, plnou brilantně napsaných dialogů mezi mužem a ženou, jejichž vztah je poznamenán stereotypním manželstvím.

Jeannine Wormsová je považována za představitelku takzvané třetí generace absurdního divadla. „Její hra Se stromy nebo bez nich je zajímavou alternativou vůči současným trendům dramatiky, a to nejen svým jemně, ale jistě komponovaným, důvtipně pointovaným humorem, jímž si uchovává osobitý nadhled,“ uvedla Červenková.

Režie představení se ujal Josef Janík a v rolích manželů se představí Kateřina Krejčí a Josef Kaluža. Premiéra se uskuteční v sobotu v Márnici Divadla Petra Bezruče od 19 hodin, veřejná generálka ale již dnes od 18 hodin tamtéž.

Druhou premiérou příští pátek bude hra současného českého autora Davida Drábka Embryo čili Silicon baby, v němž autor nabídne divákům svérázný pohled do života české rodiny.

XEROX LP K 27
SS K 273